T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/47012 ve 8

ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN UĞUR POYRAZ'IN
TBMM 7/47012 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Avrupa ülkelerinin kendi topraklarında istemediği plastik çöplerin Türkiye'ye ithal edilerek Adana ve Mersin başta olmak üzere yaklaşık 140 tesiste işlendiği, atık süreçleri sonrasında denetimsiz şekilde Akdeniz'e deşarj edildiği ve kıyı akıntılarıyla turizmin başkenti Antalya'nın Alanya sahillerine kadar ulaştığı çeşitli araştırmalarla ortaya konulmuştur. Kısa vadeli çöp ticareti rantı uğruna, ülkemizin en önemli gelir kaynaklarından turizm sektörü, balıkçılık ve Akdeniz ekosistemi geri dönülemez şekilde tehdit altındadır.

Bu bilgiler ışığında;

1) Avrupa ülkelerinden plastik atık ithalatının derhal, tam ve süresiz olarak yasaklanması yönünde herhangi bir çalışma veya karar alınmış mıdır? Alınmışsa içeriği nedir, alınmamışsa neden alınmamıştır?

2) Adana ve Mersin başta olmak üzere plastik atık işleyen yaklaşık 140 tesisin son bir yıl içinde kaç kez denetlendiği, bu denetimlerde ne kadar idari para cezası kesildiği ve kaç tesisin ruhsatının iptal edildiği nedir?

3) Denize atık deşarj ettiği tespit edilen tesisler hakkında 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında hangi cezai ve idari işlemler uygulanmıştır? Bu tesislerin isimleri ve uygulanan yaptırımlar nelerdir?

4) Kıyı akıntılarıyla taşman plastik kirliliğin Alanya ve diğer Akdeniz sahillerindeki etkisini izlemek üzere ortak bir izleme ve denetim komisyonu kurulması planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa ne zaman faaliyete geçecektir?

5) Yapılan bilimsel araştırmalar bakanlığınız tarafından incelenmiş midir?

6) Çöp ithalatından elde edilen gelir ile turizm sektörü, balıkçılık ve halk sağlığı üzerinde oluşacak uzun vadeli ekonomik ve ekolojik zararlar Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır? Hesaplanmışsa sonuçları nedir?

CEVAP

1) 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca tehlikeli atıkların ülkemize ithalatı kati olarak yasaktır. Ancak, çevresel risk oluşturmayan ve geri dönüşüm yoluyla ekonomik değere sahip olan bazı tehlikesiz atıklar, alt mevzuatta belirtilen kriterlerin sağlanması şartıyla ithal edilebilmektedir. Ülkemizde geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı atık ithalatına izin verilmemektedir.

Sanayicimizin ihtiyacı olan, çevresel risk oluşturmayan ve geri dönüştürülebilen, ekonomik değere sahip olan plastik atıkların geri dönüştürülmek üzere ithalatı "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2026/3)" çerçevesinde kontrollü olarak gerçekleştirilmektedir. Bu Tebliğ Ticaret Bakanlığı tarafından Bakanlığımız görüşleri de alınarak yayımlanmakta olup, her yıl revize edilmektedir.

2-3) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından koordineli bir şekilde ani, birleşik ve şikayet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20'nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan

sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise 15'nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Bakanlığımızca 01.01.2025 yılından bugüne kadar Adana ve Mersin illerinde su, deniz ve atık konulu 3.192 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup 160 tesise 140.973.217 TL idari para cezası uygulanmıştır.

4-5) Alanya dahil tüm Akdeniz ve diğer deniz sahillerimizdeki kirlilik ile plastik/mikroplastik hareketleri, hâlihazırda yürütülmekte olan "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı" (DEN-İZ) kapsamında kesintisiz olarak izlenmektedir. Söz konusu programın özet raporları https://ced.csb.gov.tr/denizlerde-butunlesik-kirlilik-izleme-programi-ozet-raporlari-i-82693 adresi üzerinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yürütücülüğünde ve TÜBİTAK-MAM koordinasyonunda yürütülen bu program dahilinde; deniz çöpleri, deniz suyu, sediman ve biyotada mikroplastik izleme çalışmaları uluslararası standartlara (Barselona Sözleşmesi, IMAP) uyumlu kılavuzlar eşliğinde yapılmaktadır. "Deniz Çöpleri izleme Kılavuzu" içerik olarak başlıca; denizel atıklara dair izlenecek parametreler, örneklerin değerlendirilmesi aşamasında izlenecek yöntemler, mikroplastiklerin izlenmesi, katı atıklara ve mikroplastiklere yönelik değerlendirmelerde veri kalitesi gibi konularda detaylı bilgiler içermektedir. Program 2014 yılından itibaren 3'er yıllık dönemler halinde devam etmekte olup, 2026-2028 dönemi izleme çalışmaları da başlamıştır. Yeni dönem ile birlikte kıyı kaynaklı atıkların takibi, yapay zeka tabanlı uzaktan algılama yöntemleri ve sahilde mikroplastik/pelet izleme altyapısının güçlendirilmesi gibi yenilikçi faaliyetler de kararlılıkla sürdürülecektir.

6) Atık ithalatı geri dönüşüm amaçlı yapılmakta olup, yakma ve bertaraf amaçlı atık ithalatı yasaktır. Ayrıca geri dönüşüm tesislerinin proses verimleri bakiye atık yönetim planları ve gerçekleşme raporları ile takip edilmekte olup, geri dönüşüm prosesinden çıkan bakiye atıklar geri kazanım amaçlı başka bir geri dönüşüm tesisine veya bertaraf için lisanslı tesislere gönderilmektedir.

Ülkemizde tehlikesiz atık ithalatı işlemleri Ticaret Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğine göre yürütülmektedir. Atık ithalatı, Bakanlığımızdan Çevre İzin ve Lisans Belgesi almış geri dönüşüm tesislerinden Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi almaya hak kazanan geri kazanım tesisleri tarafından yapılabilmektedir. Mezkûr mevzuat kapsamında atık plastik haricinde geri dönüşüm yapılmak üzere metal hurda, atık kâğıt, atık cam, tekstil atıkları vb. atık çeşitleri de ithal edilip ekonomik değere haiz ürünler elde edilmektedir. Avrupa ülkeleri başta olmak üzere dünyanın muhtelif ülkelerinden atık ithalatı yapılarak gümrüklerde ve tesislerde yapılan sıkı denetimler sayesinde temiz ve geri dönüşüm verimi yüksek atıkların ithalatına müsaade edilmektedir.

Hammadde kaynaklarının hızlı tükendiği göz önünde bulundurulduğunda, çeşitli sektörler için hammadde ihtiyacı hızla artmaktadır. Bu kapsamda çevresel hususlar dikkate alınmak suretiyle Ülkemiz ve diğer dünya ülkelerinde uluslararası anlaşmalar ve mevzuat değişiklikleri ile bu ihtiyacın uygun şekilde giderilmesine yönelik çalışmalar yürütülmekte ve uygulanmaktadır.